

ที่ ศษ 0608/ 3609

กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ ถนน 10300

2 เมษายน 2545

เรื่อง หลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน

เรียน ผู้อำนวยการโครงการแลกเปลี่ยนเยาวชน (YES)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 ชุด

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักการในการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนในโครงการแลกเปลี่ยนไปศึกษาต่อต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา นั้น บัดนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ยกเลิกหลักการเดิม และได้กำหนดหลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษา สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ดังแนบมาพร้อมนี้

ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการเทียบชั้นการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป และขอขอบคุณในความร่วมมือ
ด้วยดีมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอารีรักษ์ วัฒนสิน)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการ

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา

โทร. 0 2281 7185 ต่อ 101 - 105

โทรสาร 0 2282 6837

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง หลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วม โครงการแลกเปลี่ยน

เพื่อให้การจัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม และเพื่อให้สถานศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน
องค์กรเอกชนที่ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยน และสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สามารถดำเนินการ
ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเทียบชั้นการศึกษาได้อย่างถูกต้องและเป็นแนวเดียวกัน จึงให้ยกเลิกหลักการ
เทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนไปศึกษาต่อต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ที่กำหนดไว้ก่อนใช้ประกาศฉบับนี้ และให้ใช้หลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษา
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนไปศึกษาต่อต่างประเทศเป็นระยะ
เวลา 1 ปีการศึกษาทุกโครงการ ดังนี้

หลักการ

1. การเทียบชั้นการศึกษาให้พิจารณาจากองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้
  - 1.1 พื้นความรู้เดิมของนักเรียนก่อนเดินทาง
  - 1.2 หลักฐานการศึกษาที่ได้รับจากต่างประเทศ เป็นใบแสดงผลการเรียนเป็นรายวิชาที่
ได้รับการประเมินผลการเรียนแล้ว
  - 1.3 สถานศึกษาในต่างประเทศที่จะเทียบชั้นการศึกษาให้จะต้องเป็นสถานศึกษาของรัฐ
หากเป็นสถานศึกษาของเอกชนจะต้องได้รับการรับรองมาตรฐาน (accredited) จากรัฐบาล หรือองค์กรที่มี
หน้าที่ในการรับรองมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับเป็นสากล หรือเป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนตามหลักสูตรของรัฐ
2. ให้เทียบชั้นการศึกษาตามลำดับชั้นต่อเนื่องจากที่ได้เรียนอยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็
การเรียนต่อเนื่อง การเรียนซ้ำชั้น หรือการเรียนข้ามชั้น ในต่างประเทศ
3. การพิจารณาเทียบชั้นการศึกษาให้พิจารณาเป็นรายกรณี ตามตารางเทียบชั้นการศึกษา
สำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนไปศึกษาต่อต่างประเทศ
4. ให้นับเวลาเรียนต่อเนื่องในต่างประเทศและในประเทศไทย โดยไม่ถือว่าขาดเรียน
5. ชั้นที่ได้เรียนในต่างประเทศ ให้โอนหน่วยการเรียนภายในปีการศึกษาเดียวกัน ยกเว้น
ภาคเรียนที่ 2 ชั้น ม.6 ไม่ให้โอนหน่วยการเรียน

6. รายวิชาในชั้นเรียน/ภาคเรียนที่ได้เรียนในต่างประเทศจะได้รับการยอมรับผลการเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้โอนหน่วยการเรียนตามแผนการเรียนในประเทศ แต่ไม่ต้องนำหน่วยการเรียนที่โอนมาคิดระดับผลการเรียนเฉลี่ยเพื่อประกอบการอนุมัติการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย หากจะคิดระดับผลการเรียนเฉลี่ยเพื่อประกอบการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ให้เป็นดุลยพินิจของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หรือหน่วยงานที่รับสมัคร ที่จะคิดระดับผลการเรียนเฉลี่ยตามเกณฑ์สากล โดยพิจารณาจากใบแสดงผลการเรียนที่ได้รับจากต่างประเทศ

7. ปีการศึกษาที่อยู่ระหว่างศึกษาต่อในต่างประเทศ หากรายวิชาในภาคเรียนใดในประเทศที่มีระดับผลการเรียนแล้ว ไม่ต้องโอนหน่วยการเรียนในภาคเรียนนั้นซ้ำอีก

8. โรงเรียนสามารถจัดสอบปลายภาคเรียนให้กับนักเรียน ก่อนกำหนดเดินทางไปต่างประเทศ

9. ให้ประเมินความรู้ความสามารถ หลังการจัดเข้าชั้นเรียน เพื่อเตรียมพื้นฐานการเรียน

10. การอนุญาตลาพักการเรียน การจัดสอบปลายภาคให้กับนักเรียนก่อนเดินทาง การประเมินความรู้ความสามารถหลังจากนักเรียนเดินทางกลับ และการจัดเข้าชั้นเรียน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา และให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

11. นักเรียนที่ได้เรียนจบเกรด 12 ในต่างประเทศ แต่ไม่ได้ประกาศนียบัตร/ Transcript ที่แสดงการจบหลักสูตร High School โดยสมบูรณ์ ไม่สามารถขอเทียบความรู้เท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนนักเรียนที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์การเทียบความรู้เท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย หากประสงค์จะขอใบเทียบความรู้ ให้ยื่นคำร้องขอที่กรมวิชาการ พร้อมแสดงประกาศนียบัตรและ/หรือใบแสดงผลการเรียน (Transcript) ที่จบการศึกษาโดยสมบูรณ์ ตามรูปแบบเฉพาะของหลักสูตรการศึกษาของประเทศนั้น ๆ

แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา

1. ให้ประสานงานกับองค์กรเอกชนที่จัดโครงการแลกเปลี่ยน เพื่อการจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการโครงการแลกเปลี่ยน ในด้านการจัดกิจกรรมในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสำนักงานเครือข่ายในต่างประเทศที่เป็นผู้ดูแลนักเรียนไทยในต่างประเทศตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และเพื่อการบริการข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

2. จัดให้มีบริการข้อมูลข่าวสาร การให้คำแนะนำ คำปรึกษา อย่างเป็นระบบแก่นักเรียนและผู้ปกครองที่สนใจ

3. ให้โรงเรียนกำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน และจัดทำข้อตกลงร่วมกันเป็นลายลักษณ์อักษร ระหว่างโรงเรียนและนักเรียน / ผู้ปกครอง ในเรื่องการลาพักการเรียน การจัดเตรียมหลักสูตรการศึกษาก่อนเดินทาง การรายงานตัวเพื่อกลับเข้าชั้นเรียน และการเทียบชั้นการศึกษาเพื่อการเรียนต่อเนื่อง

4. ให้โรงเรียนแจ้งให้นักเรียนทราบแนวปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนตามหน้า 5

5. ให้โรงเรียนรายงานให้กรมต้นสังกัดทราบในการอนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน พร้อมทั้งให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของโครงการแลกเปลี่ยน โดยจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการปรับปรุงหรือเพื่อการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ให้คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนสูงสุด

6. ให้ไอออนหน่วยการเรียนตามแผนการเรียนที่นักเรียนเลือกเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยภายในปีการศึกษาเดียวกันในภาคเรียนที่ไปเรียนในต่างประเทศและยังไม่มีระดับผลการเรียนในประเทศไทย ยกเว้นภาคเรียนที่ 2 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

7. ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดสอบก่อนกำหนดเวลาสอบปลายภาคเรียนให้กับนักเรียนก่อนเดินทาง ให้สถานศึกษาจัดสอนจนครบจำนวนคาบเรียนและจัดสอบให้ครบทุกรายวิชาในภาคเรียนนั้น และให้ระบุระดับผลการเรียนในรายวิชาที่ได้จัดสอบ ตามแนวการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

8. หลังจากให้นักเรียนเดินทางกลับจากเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนและได้รายงานตัวกลับเข้าชั้นเรียน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการเรียนต่อในชั้นสูงขึ้น สถานศึกษาสามารถจัดสอนซ่อมเสริมเพื่อเสริมพื้นฐานให้เพียงพอ ในกรณีที่ผลการประเมินบางรายวิชาอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ

9. นักเรียนที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 แล้ว หรือกำลังเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 หากไปเรียนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายในต่างประเทศ และไม่ได้ประกาศนียบัตรและใบแสดงผลการเรียนเป็นรายวิชา ให้ไอออนหน่วยการเรียนไว้ในภาคเรียนที่ยังไม่มีผลการเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนจะต้องประเมินผลการเรียนในรายวิชาของภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงจะอนุมัติให้จบการศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน

10. ในการพิจารณาเทียบชั้นการศึกษาในแต่ละชั้นมีแนวปฏิบัติดังตารางต่อไปนี้

พื้นความรู้	ชั้นเรียนในต่างประเทศ	แนวปฏิบัติในการรับเข้าเรียน
1. กำลังเรียน ม.4	ชั้นเดิม หรือสูงกว่า	1. โอนหน่วยการเรียนรู้ชั้น ม.4 ในภาคเรียนที่ยังไม่มีผลการเรียน แต่ไม่ให้ระดับผลการเรียน 2. รับเข้าเรียน ม.5 ตามปกติ ในภาคเรียนที่ 1 3. ประเมินความรู้ความสามารถชั้น ม. 4 เพื่อการสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ
2. จบ ม.4	ชั้นเดิม หรือสูงกว่า	1. โอนหน่วยการเรียนรู้ชั้น ม.5 แต่ไม่ให้ระดับผลการเรียน 2. รับเข้าเรียน ม.6 ตามปกติ ในภาคเรียนที่ 1 3. ประเมินความรู้ความสามารถชั้น ม. 5 เพื่อการสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ
3. กำลังเรียน ม.5	ชั้นเดิม หรือต่ำกว่า หรือสูงกว่า	1. โอนหน่วยการเรียนรู้ชั้น ม.5 ในภาคเรียนที่ยังไม่มีผลการเรียน แต่ไม่ให้ระดับผลการเรียน 2. รับเข้าเรียน ม.6 ตามปกติ ในภาคเรียนที่ 1 3. ประเมินความรู้ความสามารถชั้น ม. 5 เพื่อการสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ
4. จบ ม.5	ชั้นเดิม หรือต่ำกว่า หรือสูงกว่า	1. โอนหน่วยการเรียนรู้ชั้น ม.6 ในภาคเรียนที่ 1 แต่ไม่ให้ระดับผลการเรียน 2. รับเข้าเรียน ม.6 ภาคเรียนที่ 2 กรณีกลับมาภาคเรียนที่ 2 หรือ จัดสอบทุกรายวิชาของภาคเรียนที่ 2 เพื่ออนุมัติการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้เป็นกรณีพิเศษโดยไม่ต้องรอนถึงปลายภาค กรณีที่กลับมาหลังจากโรงเรียนจัดสอบปลายภาคแล้ว
5. กำลังเรียน ม.6 ภาคเรียนที่ 1	ชั้นที่ต่ำกว่า หรือสูงกว่า หรือชั้นสูงสุดของมัธยมศึกษาตอนปลายแต่คุณสมบัติไม่ครบในการขอเทียบความรู้เท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	1. โอนหน่วยการเรียนรู้ชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ในกรณีที่ยังไม่มีระดับผลการเรียน แต่ไม่ให้ระดับผลการเรียน 2. จัดสอบทุกรายวิชาของภาคเรียนที่ 2 ให้เป็นกรณีพิเศษเพื่ออนุมัติการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยไม่ต้องรอนถึงปลายภาค และให้ระดับผลการเรียนด้วยหรือ รับเข้าเรียนต่อเนื่องในชั้น ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ตามปกติ หากนักเรียนประสงค์จะเรียนซ้ำทั้งปี
6. กำลังเรียน ม.6 ภาคเรียนที่ 2	ชั้นที่ต่ำกว่า หรือสูงกว่า หรือชั้นสูงสุดของมัธยมศึกษาตอนปลายแต่คุณสมบัติไม่ครบในการขอเทียบความรู้เท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	รับเข้าเรียนต่อเนื่องในภาคเรียนที่ 2 หรือ จัดสอบทุกรายวิชาของภาคเรียนที่ 2 ให้เป็นกรณีพิเศษ เพื่ออนุมัติการจบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กรณีที่กลับมาหลังจากโรงเรียนจัดสอบปลายภาคแล้ว

แนวปฏิบัติสำหรับนักเรียน

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการขององค์กรที่ดำเนินโครงการแลกเปลี่ยนให้มีความชัดเจน ทั้งรายละเอียดของการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบกิจกรรมในประเทศและต่างประเทศ และสำนักงานเครือข่ายที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลนักเรียนในต่างประเทศ

2. ศึกษาข้อมูลข่าวสาร หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่โรงเรียนกำหนด หลักการและแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่จำเป็นต้องทราบและที่จะต้องปฏิบัติตามอย่างละเอียด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับและสิ่งที่จะต้องเสียประโยชน์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา องค์กรเอกชนที่จัดโครงการแลกเปลี่ยน

3. ในกรณีที่นักเรียนประสงค์จะเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ตามที่โรงเรียนกำหนด

4. ศึกษาระบบการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การออกหลักฐานการศึกษา ช่วงเวลาเปิดปิดภาคเรียน ของสถานศึกษาในต่างประเทศที่จะไปศึกษาต่อ เพื่อให้มีความต่อเนื่องกับการศึกษาในประเทศ

5. นักเรียนที่ตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ควรปฏิบัติดังนี้

5.1 ให้นักเรียนยื่นคำร้องเป็นการล่วงหน้า เพื่อแสดงความงำงในการเข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ตามแบบคำร้องที่โรงเรียนกำหนด พร้อมแนบเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.2 ศึกษาข้อมูลทางการศึกษาของประเทศที่ประสงค์จะไปศึกษาต่ออย่างละเอียดเป็นการล่วงหน้า

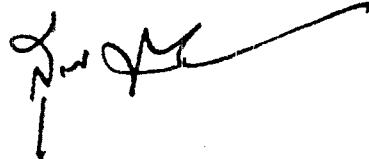
5.3 ร่วมประสานเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างโครงการแลกเปลี่ยนกับสถานศึกษาเพื่อเตรียมตัว ตรวจสอบข้อมูล และทำความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกัน โดยเฉพาะหลักการและแนวปฏิบัติการเทียบชั้นการศึกษาสำหรับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนก่อนการเดินทางเสียแต่เนิ่น ๆ และเมื่อเดินทางกลับต้องรายงานตัวกลับเข้าชั้นเรียนตามระยะเวลาที่กำหนด

5.4 จัดเตรียมใบแสดงผลการเรียนเป็นรายวิชา (Transcript) ของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ได้ผ่านการประเมินผลการเรียนแล้ว เพื่อนำติดตัวไปยังต่างประเทศ

5.5 การถือกรรขวิชาเรียนในต่างประเทศ ควรสอดคล้องกับแผนการเรียนในประเทศ และเป็นรายวิชาพื้นฐานในสาขาวิชาที่จะเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษา

5.6 จัดเตรียมหลักฐานการศึกษาที่ได้รับจากต่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการขอเทียบชั้นการศึกษา หรือขอเทียบความรู้เท่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

ประกาศ ณ วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2545

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำเนาถูกต้อง

(นางกัลยาณี อุตกฤษณ์)
นักวิชาการสอบ 7